

Kadının Yalnızlığı

Akça OFLAZ YÜKSEL

Avukat-Ankara Emekçi Kadınlar Derneği Yöneticisi

(TGBA)

Sınıflı toplumun ortaya çıkması ile kadınların toplumdaki konumları değişmiş, ikinci cins, ezilen cins olarak erk“ek”e tabi olmuşlardır. Kadının erk“ek” karşısındaki konumunu belirleyen din de kadına özgürlük tanımadı.

“Tanrı Adem'e kadın üzerinde hakimiyet verdi” ve “Tanrı , Adem'in karısını yönetmesini buyurdu ve Havva'nın arzuları da Adem'e tabi olacaktı.(Filmer, s.241-283)

Doğurganlıkları potansiyel olarak tehlikeli görülmüş, şeytan ile işbirliği yaptıkları düşünülmüştür. Cadı avı ideologları hiç yılmadan kadın doğasını günahkar, cinsel olarak denetlenemez, doymak bilmez ve erdemli erkeği her daim baştan çıkartmaya hazır olarak aşağılamışlardır. Bu nedenledir ki Kadın “günah” olduğu için daima erkeğin velayetinde olmalı, rüştünü asla ispat etmemeliydi. Üretkenlikleri, cinsellikleri ve üreme yetileri üzerindeki denetimlerini kocalarına ve büyük Adamlara

(Kilise, Devlet) gönüllü olarak devretmeyen kadınlar, ancak cinsellik ve üretkenlik konusundaki özerkliklerine yönelmiş yüzyıllar süren son derece vahşi saldırılardan sonra bugünkü evcilleştirilmiş ev kadınları haline gelmişlerdir.

Erk“ek” Devlet, kadınları ideolojik olarak kuşatmış, toplumsal-siyasal karar alma mekanizmalarından dışlayarak edilginleştirmiştir. Kadınlar ya ev içinde özel alanda ya da düşük ücretle kamusal alanda yer almış, işsizliğin artması durumunda itirazsız evine geri gönderilerek (yaşlılar, sakatlar, çocuklar) bakımını ücretsiz olarak üstlenecek yedek ücretsiz işçiler olmuşlardır. Öte yandan, tüketim toplumunun tuzakları (medya, moda, iletişim aygıtları vs.) ağırlıklı olarak bilinci bulandırılan kadınlara yönelik inşa edilmiştir.

Erk“ek” devletin cinsiyetini de belirlemiş ve bunu kanunları, eğitimi, aileye bakışı ve yüklediği sorumlulukları, din olgusu, vs. kurumları ile gruba ve grup içindeki bireye aşılıyarak ideolojinin devamını sağlamıştır.

TÜRKİYE'DE KADIN OLMAK

Türkiye kuruluşundan bu yana asli ve tali iktidarlar aracılığıyla, Türk toplumunun cinsiyetine erkek egemen yönünde şerh düşmüştür. Kadınlar yaşamın pratiğinde haklarından biber, erkek hakim görüş ve devletin bakışı altında ezilmişler, yeterli kurumsallaşma olmadığı için haklarını öğrenenler de bunları icra edememişlerdir.

1926 da İsviçre Medeni Kanunu'ndan çevrilerek alınan T.C.Medeni Kanuna göre kadına göreceli haklar tanınmıştır. 2001 yılına kadar uygulanan bu kanun kapsamında, koca ailenin reisi, kadın yardımcısıdır. Aile içinde kadına sadece danışılır, son söz kocanıdır. Kocanın isteklerini yerine getirmemek erkek için boşanma sebebidir. Aileyi koca temsil eder, kadının çalışması için kocanın izni gereklidir, kadının üçüncü kişilerle ilişkisi ancak kocanın izin verdiği ölçüde gerçekleşir; birlikte yaşanılacak konutu koca seçer, karı kocanın soyadını taşır.

Kanunlarla da göreceli eşitlikler getiren kadın hakları esas olarak İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük kentlerde yerli burjuvazi ve yeni resmi ideolojinin uygulayıcısı ve taşıyıcısı olan Kemalist bürokrasinin kadınlarına yaramıştır. Bu kadınlar toplumsal prototipler yaratılması adına çağdaş/batılı giysilerine bürünüp balo ve danslı toplantılarda boy göstermiş, güzellik yarışmalarına katılıp "Türk Kadınının güzelliği ve vakarını dünyaya ispat ederken" Kemalist Türkiye'nin İslamdan uzaklaştığını Batı alemine kanıtlamış, kendilerine tanınan eğitim hakkından yararlanarak pozisyon sahibi mesleklere kavuşmuşlardır. Bu kadınlar Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti'nden dönüştürülen Türk Kadın Birliği ve Türk Ocağı kadın şubelerinde toplanarak Kemalist reformlara tam destek sağladılar.¹

1934'de kadınların parlamentoya seçme ve seçilme hakları tanınmıştır.

Yine aynı yıllarda devletin tarım alanındaki politikası şekillenmiş, bu alanda eğitim politikalarına geçilmiştir. Bu adımlardan birisi olarak köy enstitüsü uygulamasına köy çocuklarını eğitmek ve kırsal kesimin öğretmen ihtiyacını karşılamak amaçlı geçilmiştir. Bu dönemde köy enstitülerinden çok sayıda kadın öğretmen yetişmiştir. Eğitim alanında yapılan değişiklikler bir yankı bulamamıştır. Toplam okur

yazar oranı, bütün nüfusun %9'unu bulmaz. Bu oran kadın nüfus içinde %4.6'dır. Aktif nüfusun %78'i tarımda çalışmaktadır. Sanayi ise esas olarak küçük imalattır. İç talebi dahi karşılayamamaktadır. O yıllara egemen olan 1935 CHP programında "Cinsiyet fikri oluşturmak, yaymak yasaklanmıştır". Aynı CHP Almanya'da faşist iktidarı desteklemektedir.²

1950'li yıllar kadın haklarının bir daha hatırlanacağı kadar rafa kaldırılma yıllarıdır. Ancak gelecek, bu süreçte yaşamaya başlayan, gizlice olan bir değişime gebe; umudunu taşı toprağı altın olan şehirlere erteleyenlerin göçü, çok daha sonraları varoşları ve varoş kadınlarını oluşturacaktı.

1960'lı yılların başında öğrenci hareketinde üniversite öğrencisi ve aydın kadınların toplumsal harekette yerlerini aldıkları görülmüş, o dönemde Behice Boran en aktif politik kadın kimliği ile mücadeleye kadını taşımıştır. İşçileşen kadın, sendikalarda grevlerle tanışarak mücadelenin içine dalmışlardır.

1970'li yıllar sosyalist gençlik hareketinin siyasetin gündemini belirlediği yıllardır. Bu dönemde kadın sorunu sosyalist hareket dışında görülmemiştir, kadının kurtuluşu sosyalizme bağlanmıştır.70'li yılların devrimci yükselişini yaşayan on binlerce kadın yine bu dönemlerde cezaevi gerçeğini görmüş, dünyada ilk ölüm orucundan şehit de yine bir kadın olmuştur. Aynı yıllarda batıda feminist hareketler de siyasetteki yerini almıştır.

1980 darbesi ile muhalefette oluşan boşluk birçok küçük feminist grup tarafından doldurulmuştur. Kadın sorunu ilk defa bu kadar açıkça dillendiriliyor, kamuoyunda meşruluğu kabul görüyordu. Teorik olarak solun feminist hareket üzerindeki etkisi hissedilmekle birlikte, pratikte farklı bir örgütlenme ve eylem tarzı benimsenmişti. 1981 yılından sonra İstanbul ve Ankara da eş zamanlı olarak kadınlar toplantı düzenlemeye başladı. Bu toplantılarda kadın sorunları üzerine tartışmalar ve bilinç yükseltme çalışmaları yapılıyordu. Darbe hükümeti bu kadın hareketini kendisine yönelik bir saldırı olarak algılamadığından kadınlar ciddi bir baskıyla karşılaşmadı. Birkaç yıl sonra kadınlar görüşlerini kamuoyuna açıklamakla kalmayacak sokağa da çıkacaklardı. Bu süreçte kadınlar baskıdan çok alaycılık ve küçümsemeyle karşılaştı. Kadın

¹ 8 Mart'tan 8 Mart'a mı, Sibel Özbudun, syf 294, Diyalektik Yay.

² 8 Mart'tan 8 Mart'a mı, Sibel Özbudun, syf 296, Diyalektik Yay.

hareketi 90'lı yılların başına kadar kentlerdeki görece kitleselliğini korudu. Bu dönemde özellikle aile içi şiddet ve tecavüz gibi konularda ve ayrıca hukuktaki cinsiyetçi yaklaşımlara karşı geniş katımlı eylemler düzenlendi.

Ancak 80'li yıllar boyunca verilen mücadele devlet içinde kadın sorununu çözmeye yönelik kurumların oluşturulmasını da beraberinde getirdi. Asıl olarak İmzalanan uluslararası sözleşmeler de bunda etkili olmuştur.

Kurumsallaşmanın ilk adımı 1987 yılında Devlet Planlama Teşkilatı bünyesinde kurulan Kadına Yönelik Danışma Kurulu ile olmuştur. Daha sonra 1990 yılında Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Türk Aile Yapısı Özel İhtisas Komisyonu Raporu devletin bu süreçte kadına bakışını en somut şekilde şu şekilde açıklamıştır;

Şehre akın ve çarpık şehirleşme nedeniyle geleneksel aile değerleri çözülmeye başlamıştır. Geçim sıkıntısına çare olarak nüfusun yaklaşık %50'sini meydana getiren, tamamen atıl bırakılması ekonomik bakımdan olduğu kadar insan hakları açısından da mahsurlu olan kadın, milli ve ekonomik zaruretler gereği çalışma hayatına atılmış, ancak bunun aile içinde ortaya çıkaracağı ailevi-sosyal-psikolojik problemlerin çaresi önceden yeteri kadar düşünülmemiştir. Bu sebeple, ailede 'anne' otoritesi ve onun düzenleyici fonksiyonu değişime uğramıştır... Baba 'ailenin reisi ve başıdır'. Türk aile müessesesinde 'baba'ya verilen rol, adeta kutsal bir roldür. 'Ana' imajı da 'Müslüman-Türk geleneğinde' kutsal bir imajdır.³

Geleneksel akrabalık yapılarının çözülmesi, eğitim ve kent yaşamı kadın için görece özgürleştirici olduğu kadar yeni ezilme şekilleri de yaratmıştır. Kırsalda sadece tarlaya giden kadın kente göç ile gündüz zengin mahallelere ev işine gitmekte, akşam evinde kadınlık görevini yapmakta, çocuk bakımı ve kendi evinin işlerini yaparken gününün sadece uykuda geçirdiği zaman kendine kalmaktadır. Koca ise sadece işi ile meşgul olup evde eşine yardım etme zorunluluğunu kendisinde hissetmemektedir. Aynı durum farklı alanlarda çalışan kadınlar için de söz konusudur.

1990'lı yıllarda kadın hareketinde yaşanan gerileme sistem içinde elde edilebilecek kazanımların azalmasıyla ilişkilendirilebilir.

Herhangi bir sınıf veya statü farkı gözetmeksizin tüm kadınların dile getirebileceği talepler azalmıştır. Bu nedenle farklı gruplar kendi örgütlülüklerini yaratmış, eylem üzerinden bir araya gelmeye başlamıştır. Ancak kadın hareketi yeni bir perspektife ihtiyaç duymaktadır. Bu ihtiyacın fark edilmesi sonucu, kadın sorununun çözümünün demokratik çerçevede çözülebilir kısmını çözmeye yönelik bir irade çabası sonucu değişik bakış açısına sahip kişilerin birlikte bir dergi çıkarma ve örgütlenme iradesi sonucu Emekçi Kadınlar Birliği oluşturulmuştur. 2006 itibarıyla dernekleşen bu kurum kadın alanında özgül çalışmalarını halen sürdürmektedir.

İŞ YAŞAMINDA KADIN OLMAK

Yaşama ilk adımını atmalarından itibaren kadınlarla erkeklerin toplumsallaşma biçimi farklı gelişir. Kadınların ev içi işlerle ilgilenmeleri, erkeklerin ise otoriter ve saldırgan olmaları, fiziksel cesaret isteyen işlerde, sayısal ve mekanik alanlarda yoğunlaşmaları teşvik edilir. Bu nedenle, emek piyasasında kadınlar ev işlerini ikame eden işlerde sağlık ve çocuk ve yetişkin bakımı gibi-yoğunlaşmaktadırlar. Buna karşılık, örneğin otorite uygulanmasını gerektiren işlerde ise kadınlar, son derece düşük oranlarda temsil edilmektedirler. Bu yaklaşıma göre kadınlar ve erkekler farklı olarak yetiştirildikleri için farklı nitelikler ve tutumlar geliştirirler ve bu durum iki cinsin meslek seçimine yansır. Bununla birlikte devletin uyguladığı politikalar da kadının çalışma yaşamına katılımında belirleyici rol oynamaktadır. Örneğin kadınlar ordunun belirli kademelerinde yer almamaktadır. Türkiye de kadın istihdamı yoğunlukla bankacılık, tekstil-giyim sektörü, turizm sektörü gibi düşük ücretli vasıfsız ve emek yoğun işlerde yer almaktadır. Ayrıca bu işlerde de kadınlar üst yönetici, orta yönetici ve üretimde çalışan vasıflı personel pozisyonlarında erkeklere görece olarak daha az temsil edilmektedir.

Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren kadının aile içindeki işgücünü yeniden üretimine yönelik çalışması desteklendiğinden 70'li yılların ortalarına kadar kadının çalışma yaşamına günümüz anlamıyla katılımından bahsetmek mümkün değildir. Her ne kadar ülkenin yeni yönetiminin amaçları kadın erkek çalışma çağında bulunan tüm nüfusu aktif işgücüne dönüştürmeyi ve üretici güçleri geliştirmeyi gerekli kılmakta ise de bu başlanmamıştır.

³ 90'larda Türkiye'de Feminizm, Derleyenler Aksu Bora-Asena Günel, 90'lı Yıllar ve Resmi Düzeyde Kurumsallaşmanın Doğuştan Aşamaları, Selma Acuner syf. 128-129 (iletişim yayınları)

Devletin 22.05 2003 tarihli değişimine kadar, işçi kadına bakışını İş Kanunundaki kadına yönelik hükümler göstermektedir. İş Yasası pozitif hükümler bağlamında işe alınma ve çalışma şartlarında eşitliğe aykırı hükümler içermiyormuş gibi görünse de çalışma hayatının her aşamasında fiili eşitsizlik devam etmektedir. İK.Md.17/a' da yer alan "işverenin ... doğum ve gebelik gibi hallerde kullandığı bildirimssiz fesih hakkı" hükmü hem yasal hem de fiili eşitsizliği oluşturan en somut örneklerdendir. Ayrıca İK.Md.14 "... kadın evlendiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde kendi arzusu ile iş aktini fesh edebilir ve kıdem tazminatı ödenir" şeklindeki hüküm geleneksel rol dağılımını pekiştirerek eşitsizlik yaratmaktadır. Ücretin eşitliği kanunlarda yer alsada fiili eşitsizlik burada da gözükmektedir. Ayrıca İK.da doğum öncesi ve doğum sonrası kadına

verilen izinler yetersizdir. Kadının fizyolojik ve psikolojik bütünlüğe erişmeden iş yaşantısına döndürülmesi, üretimin insan sağlığının önünde geldiğinin en güzel göstergesidir. İş Yasasında kadınların çalışmalarına getirilen yasal kısıtlamalarda yer almaktadır. Örnek İK.68, "maden ocakları ile kablo döşemesi, kanalizasyon ve tünel inşaatı gibi işlerde her yaştaki kadınların çalıştırılmaları yasaktır. Aynı şekilde İK.Md 69 kadınların gece çalıştırılmalarını yasaklamıştır. Kadının iyiliğine gibi gösterilen bu kadına özgü düzenlemeler aslında zayıf kabul edilen kadını yapamayacağı işlerden uzaklaştırma mantığını taşımakta, cinsiyet ayrımını beraberinde getirmektedir. Bu anlayış değişen İş Kanunu ile halen devam etmektedir. Lehe olan tek hüküm doğum öncesi ve sonrası iznin arttırılmış olmasıdır.

Birçok ülkede yapılan ampirik çalışmalar, özellikle 1970'li yıllardan itibaren, kadın istihdamında izlenen artışın, tüm iş ve meslek kategorilerinde olmadığını, ya hizmet sektörü gibi geleneksel olarak kadınların çalıştığı mesleklerde meydana gelen artıştan, ya hızla kadınlaşan yeni sektörler yoluyla, ya da bazı mesleklerin erkek mesleği olmaktan çıkıp kadın mesleğine dönüşmesiyle gerçekleştiğini sergilemektedir.⁴

EĞİTİMDE KADIN OLMAK

Geleneksel cinsiyet rolleri toplumun her alanında varolduğu gibi eğitim alanında da yerleşmiştir. Bu bağlamda, kız çocuklarının eğitimine erkek çocukların eğitimi kadar önem verilmemekte, kalıplaşan bakış açısının etkisiyle aileler kızlarının göreceği eğitimin süresine, kayıt olacakları ve izleyecekleri eğitim programının türüne ilişkin kararları bu doğrultuda vermektedirler. Eğitimin her kademesinde zorluklar basamaklar olarak sıralanır kadınların önüne. Kadınların kalıplaşmış düşüncelerle okullara gönderilmemesi, okullarda öğretmenlerin her iki cinsiyete farklı davranması, okul kitapları, müfredat programları, okul ve program seçiminin ayrımı, basamaklardan sadece birkaçıdır.

Eğitim, bireyin davranışında, kasıtlı şekilde, toplumsal olarak "istenilen" davranışlar oluşturmayı amaçladığından; devletin bakışı, bireyin değişiminde en etkili yollardan biri olan eğitim kurumlarına yansımış, buralarda cinsiyet ayrımına dayalı tanımları var olagelmiştir..

⁴ Kadın İstihdamı İçin Yeni Perspektifler ve Kadın İşgücüne Muhtemel Talep, T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü, syf 9

Cinsel rol ve davranış kalıplarının oluştuğu ilköğretim süreci, okuma yazmaya yeni başlayan çocuğa kız çocuğunun annesinin yanında mutfakta, erkek çocuğunun ise babasıyla dışarıda alet tamir ederken veya top oynarken göstererek cinsiyet farklılıklarını çocuğun beynine kazımaktadır. Ayşe bebekleriyle oynamakta, ev işini annesiyle birlikte yapmaktadır. Ayşe daha sonra ne kadar değişime uğramaya çalışsa da bu kutsanmış ve beynine kazınmış rolünden kurtulamamaktadır.

“Tek cinsiyetli sınıf” uygulamaları Yatılı Kız-Erkek Bölge İlköğretim Okulları, Kız-Erkek Liseleri, Endüstri Meslek Liseleri, Kız Meslek Liseleri şeklinde günümüze kadar varolagelmiştir. 1927-1928 yıllarında açılan kız enstitüleri, günümüzde kız meslek lisesi ismini alarak iyi bir anne ve kültürlü ev kadını yetiştirmeye ve uygun meslek alanına yerleştirmeye yönelik amaçları doğrultusunda eğitim vermektedir.

Aile engelini, eğitim engelini, geçim engelini aşmış üniversitelerden mezun olan kadınlar mesleklerinde yükelebilen, daha disiplinli, hakim toplum değerlerinin dışına çıkabilen kadınlardır. Bu gerçeklik de bize aslında kadınların aşağı cins değil, eş cins olduklarını göstermektedir. Sadece zincirlerinden kurtulmak düşmektedir kadına.

HUKUKTA KADIN OLMAK

2000 ve devamı yıllarda hukuksal alanda bir reform yapma ihtiyacı doğmuş ve birçok yasa yeniden düzenlenmiştir. 1 Ocak 2002'de kabul edilen Yeni Medeni Yasa kadın alanında yapılan mücadelenin bir başarısı olarak yürürlüğe girmiştir. Kadın aleyhine birçok düzenleme bu

yasa ile eşitlik yönünde değişmiştir. Yine 1 Haziran 2005'te Türk Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemesi Kanunu yeni halleriyle yürürlüğe girmiştir. Eski TCK ile yürürlükte olan birçok kadın aleyhine düzenlenmiş ve uygulanmakta olan mevzuat daha lehe bir düzenleme ile hukukta yerini almıştır. Eski TCK'daki değişiklik öncesi hal tüyler ürperticidir ve kadınlar yıllarca bu uygulama ile yaşamışlardır. Bazı örnekler verecek olursak;

Eski TCK'da, kaçırılan veya alı konulan kız veya kadın evlenme gerçekleştiği takdirde erkeğin cezasının ertelenmesi, kadının kişilik haklarını ihlal etmiş iradesi hiçe saymıştır. Aynı şekilde bir kimsenin namusuna iffetine saldırı anlamını taşıyan ırza tasaddi suçunun tarifini kanunun yapmamış, bunu doktrin ve uygulamaya bırakmış olması da cezalandırmada keyfiligi getirmiştir.

Yine, toplumumuzda çok yaygın olan ve fakat gizlilik oranının çok yüksek olması nedeniyle sınırlı sayıda bilinen büyük bir bölümü açığa çıkmayan ensest ilişki yasa da ayrı bir madde olarak düzenlenmemiştir. Yeni yasada da düzenlenmemiş olması eleştirilen bir husustur.

Alacağım diye kandırıp kızlık bozma cürmü, bir suç unsuru oluşturmakta, ancak suç iştirak halinde işlenmiş ve suç ortaklarından birinin mağdurla evlenmiş olması halinde evlenme diğer failer bakımından da infazı düşüren bir sebep olmaktaydı. Belirtilen bu hükümler de bu fiillerle namus ve şerefi ihlal edilmiş bulunan kadının uğradığı zararın temin edecek biçimde evlenmeyi kolaylaştırmak ve bu suretle kurulmuş olan ailenin huzur ve sükunun yapılacak ceza kovuşturması ile dağılmasına engel olunmak gayesinin güdüldüğü anlaşılmaktadır. Devlet bu bakış açısıyla aileyi kutsamış kadına yönelik ihlali hiçe saymıştır, devletin bu cinsiyetçi politikası ile kadınlar yıllarca tecavüzcüleriyle evlenmek zorunda bırakılmıştır.

Yine yasada ırza geçme ve kaçırma fiillerinin kendine fuhuşu meslek edinen kadına karşı işlenmesi halinde öngörülen cezalardan indirim uygulanması hak ve özgürlükleri ortadan kaldıran bir nitelik taşıdığı için 21.11.1990 tarihli bir kanunla haklı olarak kanundan çıkarılmıştır.

Bir diğer düzenlemede, namus için çocuk öldürme, tayin edilecek cezada indirim sebebi sayılmıştır. Öldürme fiili anası tarafından şerefini kurtarmak saikiyle işlenmiş olması daha az ceza öngörmüştür; özellikle ahlak ve namus adına yaşam hakkına doğrudan müdahale meşrulaştırılmıştır. Bu hüküm adam öldürme

(TGBA)

cürmüne ait bir hafifletici bir sebep değil, müstakil bir suç olarak mütalaa edilmelidir.

Cinsel suçların mağduru toplum ya da aile olarak kabul edilmiş, kadının birey olduğu gözardı edilmiş, kadının namusu ailenin namusu, toplumun namusu olarak görülmüştür. Bu sebeplerdir ki töre cinayetleri, namus cinayetleri toplum tarafından meşru görülmüştür ve hala Türkiye'nin kanayan yarasıdır.

Evlilik içi tecavüz görülmemiş, aile kurumu kutsanarak devlet özel alandaki kadının sorununu kamusal alana taşımaktan imtina etmiştir.

Gözaltında kolluk güçleri tarafından işlenen cinsel suçlar ağırlaştırıcı ve ayrı bir hüküm halinde yer almamış, devlet büyükleri tarafından "aslan gibi erlerimiz varken copa ne gerek var" denilerek gözaltında taciz ve tecavüz meşrulaştırılmıştır.

Ayrımcılığı ve eşitsizliği getiren yasal durum mevcudiyetini korumakta, toplumun kadına bakış açısındaki geri unsurlar Devletin kadına bakışını

yansıtan hukuku ile destek bulmaktadır.

TCK, Medeni Kanun ve İş Kanununun kadınlar lehine değişmiş olması uygulamada kadınlara özgürlüğü ve eşitliği getirdi mi sorusunun cevabını düşünelim. Yıllarca sadece gazetelerin üçüncü sayfalarında ölüme, öldürülme haberlerinin konusu olan, birinci sayfalara ancak bedenlerini sergileyerek girebilen, medyada bedeni, aşkı, kıskançlığı, erkeğin "geyşası" rolü yakıştırılan kadının özgürlüğü, eşitliği kanunların değişmesine rağmen olabilmemiş midir? Topluma verilen bunca ideolojik erk"ek" argümanının tek celsede silinip atılması mümkün müdür? Ya da erk"ek" devlet toplumun ideolojisini değiştirmeyi gerçekten istemekte midir? Yoksa değişen bu kanunlar uluslar arası dayatmaya suni bir görüntü müdür?

SONUÇ

Kadının özgürlük sorununun çözümü salt erkeklere karşı verilecek mücadele ile değil, sınıfların ortadan kalktığı bir yaşam içinde anlam bulacaktır. Ancak kadın sorunu ile mücadele bir başka bahara ertelenemeyecek kadar zaruri kendini dayatmaktadır. Türkiye'de kadın sorunu ile ilgilenme şu anda birden fazla kadın örgütü tarafından yapılmaktadır. Ancak kadının özgürlüğünü meclisteki kadınlara ayrılan koltuklarla ölçen, yasal hakların kazanılması ile suskunlaşan kadın örgütleri ile nereye kadar gidebileceği artık belirginlik kazanmıştır. Kadın hakları hususunda yasalardaki değişikliği kendine amaç edinmiş ve bakışını bu doğrultuda kısırlaştırmış kadın örgütlerinin çalışmaları son süreçte medeni kanundaki değişiklik ve ilgili protokollerin imzalanması ile gayesiz kalmıştır.

Kadın hareketinin önünü açacak olan, emekçi kadın vurgusuna ağırlık veren yeni bağımsız örgütlenmelerin oluşumudur. Kadın yalnızlığını örgütlenerek çoğaltacak, mücadelesi ile "öteki" eşit topluma varışta resmi tamamlayacaktır.

KAYNAKÇA

- 1- Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce, cilt 2, Kemalizm, İletişim Yayınları.
- 2- 90'larda Türkiye'de Feminizm, Derleyenler Aksu Bora-Asena Günel, 90'lı Yıllar ve Resmi Düzeyde Kurumsallaşmanın Doğuş aşamaları, Selma Acuner, İletişim yayınları)
- 3- Kadın İstihdamı İçin Yeni Perspektifler ve Kadın İşgücüne Muhtemel Talep, T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü.
- 4- R.W. Connell, Toplumsal Cinsiyet ve İktidar.
- 5- 8 Mart'tan 8 mart'a mı, Sibel Özbudun, Diyalektik Yayınları
- 6- Üç Dönem Üç Kuşak Kadınlar Demir Parmaklıklar Ortak Düşler, Mukaddes Erdoğan Çelik, Ceylan Yayınları